

א א מ"י פ"ה מלכות נדרים הלכה ט סמך לחן רבן עקיבא ר"י רבן זלמן ספק ר"י

מוסף רש"י

ומה לעשות שלום בין איש לאיש... א"ל מירק (ש)ל"ג וילוחא רבא... מוס' דאדם שחוב הוא: (י) מוס' יפה שנין. דמאוס שהיה ש"כ כ"כ מומין קאמר לה אם יש בה שום דבר יפה: שמה ראשה נאה. ולכן הדירה שמהלכה לו: סגולת דומה לאנשי פשתן שראשיהן סגולתים עגולין: ערוטות. שראשה מונח קומים אופס לנלוכות שהיא מלוכלכת כמומין. זה השם יפה לה והיינו ודאי (ט) מוס' יפה שבה ועל דעת כן הדירה שמועדינו אחת דבר יפה דשמה יפה לה ששמה לנלוכות ואיזה נמי מלוכלכת. ע"א יפה אחס קורין אותה לנלוכות שהיא מלוכלכת כמומין דכיון דלחין בה דבר יפה להראות ודאי על דעת כן הדירה בעלה שהיה יודע שחין בה דבר יפה ואין יכולה להראות והואיל ואין בה שום דבר יפה נמלא שחין הגדר חל עליה: כשילי לי מרי עלפי. שני רגלי בהמה וביטלה ב' עדישים שלא הייתה מוכרת בלשונות שלהם כ"א"י לא היו טוענין כך. ואיך דרגטי כשילי (ט) טולפחו כלומר מעט עדישים שכן אדם נוהג לומר ואיזה סברה דשמי עדישים קאמר לה וביטלה לו שמי עדישים בלדח ולא רתה לשנות על דכריו: ורסח עלה. למחר אמר אי אמניא לה נמי מרי תעביד לי (ט) כאיתמל ואמר לה כשילי לי גריוא מידה גדולה דסכר כי היכי דמטעה עלה דמילתא ולא תבשילי אלא כדי סעודה: מרי כוויני. לשון (ט) שני שרגי שני מנורות דמרייהו נקראו כוויני בלשון ארמי: סברינהו על רישא דבבא. על ראש הפתח ומחמת כעס אמר לה ואיזה סברה דקאמר לה למיתבדר יתהון על רישא דבבא בן כוואל דהוה ימיב תמן:

הדרן עלך רבי אליעזר נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה. ודעה מורה על שפירי טעיה (תובנות 75).

פירוש הרא"ש

כן תובנת היתה לה. ששנה אחד משניה והוסיפה לה שן על הכי ונחמתי: ימותו כל בני אלמנה. ומהא ה"ל אלמנה והא"כ ימותו כניה: (ט) ללא יזון שמעון מקומו. ומהא אשמו אלמנה ועוד קלל בניו שיקראו בני אלמנה לאחר מיתמו שימותו גם הם: והא היא וילוחא רבא דלכונן. וכיון שכן לרוק כגופו של רבן שמעון בן גמליאל נחמתי: על מנע ספראי מוס' יפה שנין. אסרה בהנחתו אם תוכל להראות שום דבר נאה בה לה' ישמעאל נרכי יוסי. מוס' כמו מאוס כדכתיב (איוב 6) וככפי דבק מאוס והוא כנו מאומה. ושרייה שלא מלא שום דבר נאה. ואיך דרגטי עד שמר'י מוס' יפה כלומר שמהא אסרה עד שמר'ה היא דבר נאה גופה לה' ישמעאל וכשראה ר' ישמעאל שמה נאה לה המירה: סגולת. עגול: ערוטות. עגולות: כלום. קמוס כמו אורז כלום (בבא בתרא 77 נה). כטולות. גדולות: שקוט. קרר כדמתן בכוכרות (77 נה). לאורו שקוט: לכה. נפוח: כוויני. מרגוס של אנטים (ע"י נבדרי יל) שרגי. נרות דמרגמיני כוויניא: סברינהו אבבא מתון שהיה כעוס על מעשיה אמר לה לנתבניהו אדשא והיא חשבה שמשכרס בראש בבא בן כוואל: שני בניס כבבא. כנגד תרין שרגי. ואייתי הכא האי עובדא לאשמעינין חסדיותיה דבבא בן כוואל כי היכי דאייתי הכא עובדא דרבן שמעון בן גמליאל ודרי ישמעאל:

הדרן עלך רבי אליעזר

נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה. אפילו נדרים שנדרה בעדה פניה דלרוס מיפר בקודמין בשותפותיה לאכ כדאיתא בגמ' (ט). ונערה דנקט לאסוקי נוגרת שאין לאביה רשות בה ואינו מיפר נדריה ולרוס נמי בלא שותפותיה דלכ לא מני מיפר אכל ה"ה נמי דבת י"א שנה שנדרה נדקיס (ט) דלכ ולרוס מפירין נדריה: הפך

אחר באתו מקום ועומד כנעור: ועשה לה ר' ישמעאל שן. באתו מקום של (ט) זה משלו והיינו שייסוף: ככניה. עליו: ימוסו כל בני אלמנה. כלומר ימות ומהא היא אלמנה והא"כ ימותו כניה: (ט) ללא יזון שמעון מקומו. שיטעוס מבשילה ולהכי לא רתה לטעוס כי היכי דלא לירגלי למדר שלא יהיו קלים בנדרים: היא וילוחא רבא דלכונן. ומהא אשמו אלמנה ועוד קלל בניו שיקראו בני אלמנה לאחר מיתמו שימותו גם הם: והא היא וילוחא רבא דלכונן. וכיון שכן לרוק כגופו של רבן שמעון בן גמליאל נחמתי: על מנע ספראי מוס' יפה שנין. אסרה בהנחתו אם תוכל להראות שום דבר נאה בה לה' ישמעאל נרכי יוסי. מוס' כמו מאוס כדכתיב (איוב 6) וככפי דבק מאוס והוא כנו מאומה. ושרייה שלא מלא שום דבר נאה. ואיך דרגטי עד שמר'י מוס' יפה כלומר שמהא אסרה עד שמר'ה היא דבר נאה גופה לה' ישמעאל וכשראה ר' ישמעאל שמה נאה לה המירה: סגולת. עגול: ערוטות. עגולות: כלום. קמוס כמו אורז כלום (בבא בתרא 77 נה). כטולות. גדולות: שקוט. קרר כדמתן בכוכרות (77 נה). לאורו שקוט: לכה. נפוח: כוויני. מרגוס של אנטים (ע"י נבדרי יל) שרגי. נרות דמרגמיני כוויניא: סברינהו אבבא מתון שהיה כעוס על מעשיה אמר לה לנתבניהו אדשא והיא חשבה שמשכרס בראש בבא בן כוואל: שני בניס כבבא. כנגד תרין שרגי. ואייתי הכא האי עובדא לאשמעינין חסדיותיה דבבא בן כוואל כי היכי דאייתי הכא עובדא דרבן שמעון בן גמליאל ודרי ישמעאל:

הדרן עלך רבי אליעזר

נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה. אפילו נדרים שנדרה בעדה פניה דלרוס מיפר בקודמין בשותפותיה לאכ כדאיתא בגמ' (ט). ונערה דנקט לאסוקי נוגרת שאין לאביה רשות בה ואינו מיפר נדריה ולרוס נמי בלא שותפותיה דלכ לא מני מיפר אכל ה"ה נמי דבת י"א שנה שנדרה נדקיס (ט) דלכ ולרוס מפירין נדריה: הפך

תנא שן תותבת היתה לה ועשה לה רבי ישמעאל שן של זהב משלו כי שכבו רבי ישמעאל פתח עליה ההוא ספדנא הכי בנות ישראל על ר' ישמעאל בבניה המלבישכן וכו' ההוא דאמר לה לדביתהו קונם שאי את נהנית לי עד שתמעימי תבשילך לרבי יהודה ולר"ש ר' יהודה מעים אמר ק"ו ומה לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים המאריים בספק ואני על אחת כמה וכמה ר"ש לא מעים אמר ימותו כל בני אלמנה ואל יזון שמעון מקומו (ט) ועוד כי היכי דלא לתרגלי למינדר ההוא דאמר לדביתהו קונם שאי את נהנית לי עד שתרוקי בו ברשב"ג אתה (ט) ורקק אלבושיה א"ל רב אחא מדפתי לרבינא והא האי לוילוחא קא מיכוין א"ל מירק על (ט) מני דרשב"ג וילוחא רבא היא ההוא דאמר לה לדביתהו קונם שאי את נהנית לי עד שתראי (ט) מוס' יפה שבך לר' ישמעאל בר' יוסי אמר להם שמה ראשה נאה אמרו לו סגולת (ט) שמה שערך נאה דומה לאנצי שנתן שמה ענינה נאות מרוכות הן שמה אוניה נאות כפולות הן שמה חוטמה נאה בלום הוא שמה שפתותיה נאות עבות הן שמה צוארה נאה שקוט הוא שמה כריסה נאה צבה הוא שמה רגליה נאות רחבות כשל אווא שמה שמה נאה לכלוכית שמה אמר להן יפה קורין אותה לכלוכית שהיא מלוכלכת כמומין ושרייה ההוא בר בבל דסליק לארעא דישראל נסיב איתתא אמר לה בשילי לי תרי מלפי בשילה ליה תרי (ט) מלפי רתח עלה למחר אמר לה בשילי לי גריוא בשילה ליה גריוא אמר לה זילי אייתי לי תרי כוויני אולת ואייתי ליה תרי שרגי אמר לה זילי תברי יתהון על רישא דבבא הוה יתיב בבא בן כוואל אבבא וקא דאין דינא אולת ותברת יתהון על רישיה אמר לה מה הדין דעברת אמרה ליה כך ציוני בעלי אמר את עשית רצון בעליך המקום ויציא ממך שני בניס כבבא בן כוואל:

הדרן עלך רבי אליעזר

נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה הפך

נערה נקט נערה למעוטי נוגרת דנוגרת איה עד כשנתה האב: אביה ובעלה מפירין נדריה. ונבמלא ספראי עמלה:

(א) וכתב קמ"י פ"ה מלכות נדרים הלכה ט סמך לחן רבן עקיבא ר"י רבן זלמן ספק ר"י

הגהות הב"ח

(א) נב' שמעון מקומו כ"י היכי כ"ל ויתב ועוד נחמתי: ימותו כל בני אלמנה ושרייה א"ל רב' אשמו אלמנה ועוד קלל בניו שיקראו בני אלמנה לאחר מיתמו שימותו גם הם: והא היא וילוחא רבא דלכונן. וכיון שכן לרוק כגופו של רבן שמעון בן גמליאל נחמתי: על מנע ספראי מוס' יפה שנין. אסרה בהנחתו אם תוכל להראות שום דבר נאה בה לה' ישמעאל נרכי יוסי. מוס' כמו מאוס כדכתיב (איוב 6) וככפי דבק מאוס והוא כנו מאומה. ושרייה שלא מלא שום דבר נאה. ואיך דרגטי עד שמר'י מוס' יפה כלומר שמהא אסרה עד שמר'ה היא דבר נאה גופה לה' ישמעאל וכשראה ר' ישמעאל שמה נאה לה המירה: סגולת. עגול: ערוטות. עגולות: כלום. קמוס כמו אורז כלום (בבא בתרא 77 נה). כטולות. גדולות: שקוט. קרר כדמתן בכוכרות (77 נה). לאורו שקוט: לכה. נפוח: כוויני. מרגוס של אנטים (ע"י נבדרי יל) שרגי. נרות דמרגמיני כוויניא: סברינהו אבבא מתון שהיה כעוס על מעשיה אמר לה לנתבניהו אדשא והיא חשבה שמשכרס בראש בבא בן כוואל: שני בניס כבבא. כנגד תרין שרגי. ואייתי הכא האי עובדא לאשמעינין חסדיותיה דבבא בן כוואל כי היכי דאייתי הכא עובדא דרבן שמעון בן גמליאל ודרי ישמעאל:

תוספות

ע"י שתיא' מוס' יפ"ה. סמך דבר יפה כמו וככפי דבק מאוס (איוב 6): כטולות. עגול: מרוכות. מירוס עגולות: כפולות. מירוס גדולות: בלום. סמך: שקוט. קרר כדמתן בכוכרות (77 נה). לאורו שקוט: עבת. ונלשה שהיא נפוח: ושרייה. שהיה בה דבר יפה שמה הנון ויפה לה: כוויני. אנטים: שרגי. נרות דמרגמיני כוויני: תברייהו איתתא ליה תרי שני עדישים שני מנורות דמרייהו נקראו כוויני בלשון ארמי: סברינהו על רישא דבבא. על ראש הפתח ומחמת כעס אמר לה ואיזה סברה דקאמר לה למיתבדר יתהון על רישא דבבא בן כוואל דהוה ימיב תמן:

הדרן עלך רבי אליעזר

נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה. אפילו נדרים שנדרה בעדה פניה דלרוס מיפר בקודמין בשותפותיה לאכ כדאיתא בגמ' (ט). ונערה דנקט לאסוקי נוגרת שאין לאביה רשות בה ואינו מיפר נדריה ולרוס נמי בלא שותפותיה דלכ לא מני מיפר אכל ה"ה נמי דבת י"א שנה שנדרה נדקיס (ט) דלכ ולרוס מפירין נדריה: הפך

נערה נקט נערה למעוטי נוגרת דנוגרת איה עד כשנתה האב: אביה ובעלה מפירין נדריה. ונבמלא ספראי עמלה: